
Neografia, národný podnik, Turčiansky Sv. Martin.

SLOVENŠKÁ REČ

ČASOPIS PRE OTÁZKY JAZYKOVEJ KULTÚRY

VEDOL REDAKČNÝ KRUH

Dr. ANTON JÁNOŠÍK, Dr. EUGEN JÓNA
A UNIV. DOC. Dr. JOZEE ŠTOLC

ZODPOVEDNÝ ZÁSTUPCA ČASOPISU

Dr. EUGEN JÓNA

ROČNÍK XV (1949-1950)

MATICA SLOVENSKÁ

KRITIKY A RECENZIE

- Dvonč, L.*: Ján Horecký, Fonologia latinčiny 251 — K prekladu Brčfieldovho románu Nastaly dažďe 59
Frlíčka, Ján: Pravidlá slovenského pravopisu 152 — Univ. prof. Dr. Stanislav, Slovenský juh v stredoveku 27
Horecký, Ján: Jazykový koutek Československého rozhlasu 153
Jóna, E.: Sovětská jazykověda 316 — Univ. prof. Dr. A. Isačenko, čiátky vzdelanosti vo Veľkomoravskej ríši 249
Marsinová, M.: Viktor Vladimírově Vinogradov, Veliký ruský jazyk 12
Pranda, Adam: Univ. prof. Dr. J. M. Kořínek, Úvod do jazykospytu 5

ROZLIČNOSTI

- Akordant, akordér?* 255 — *Brána, či bránka?* 319 — *Bratia roki* 31 — „Češi,“ „beloši,“ „černoši“? 64 — *Desaťdenný kurz?* — *Dielčia smluva?* 320 — *Distribúcia* či *dislokácia lekárov?* 63
Dlažebný? 156 — *Dostaviť sa?* 157 — *Družbica* 156 — *Dva sice, dvatisíc, dvetisíc?* 30 — *Evanjelický posol*, lok. sg. v *Evaľickom* *posle* 157 — *Georgína, či Jurina?* 190 — Inštr. sg. *samoderžavý* 126 — *Kolektív a kolektívum* 256 — Lok. pl. *záletách?* 192 — *Mars Marfan, či Marsan?* 155 — *Mičurin, Mičurinský?* 64 — *Názvy pla poplatkov, odmien ap.* 127 — *Obránca* — *obranca?* *Obránci* — *obránia?* 189 — *Onuca, dem. onucka?* 158 — *Päťročníci zdar!* a *Päťroč úspech!* 32 — *Predpona pre a prie* 253 — *Priezvisko Bartoš* 31 — *Fzvisko Mitro* 31 — *Príklonné častice* 191 — *Pryšš, -a m., či pryšš, -te* 192 — *Rádiám?* 192 — *Rozostavný beh, či rozostavený beh?* 159 — *Skritika a samokritika* 317 — *Seržant* 62 — *Skloňovanie miestneho né Olomouc* 127 — *Sľava, gen. pl. „sľav“?* 156 — *Slemä, slemeno* 254
Spoločenstvo 254 — *Stredná dievčenská škola?* 189 — *Stretnutie na L* 62 — *Termín knock-out?* 31 — *Termín syfilis* 31 — *Trenér, či tréner* 318 — *Turany* — „*turanský*“? 69 — *V Mariánských Lázních?* 61
Volley, voley, či volej? 128 — *Výrazy toho roku, tohoročný, tohto r tohtoročný* 252 — *Výslovnosť skratky SSSR* 126 — *Zľahčovať a obľahčovať, uľahčovať* 128 — *Ženské rodinné mená od ruských rodinných r na -ov* 253 — *Žrdkár?* 159.

OBSAH

- Dvonč, Ladislav*: Dve tvaroslovné poznámky 212 — Ešte o alternácii *i/ø* v spisovnej slovenčine 5 — O niektorých nesklonných podstatných menách 138 — Tvorenie instr. pl. substantív v spisovnej slovenčine 99
- Horecký, Ján*: Odraz revolúcie v jazyku 161
- Chmelko, Andrej*: Lubozvučnosť javiskovej reči 129
- Isačenko, A. V.*: Základy materialistickej jazykovedy 65
- Istrinová, E. S.*: Normy ruského spisovného jazyka a kultúra reči 193
- Jánošík, Anton*: Adjektívum *snadný* a jeho odvodeniny 17 — Druhotné zvrtné tvary pri niektorých slovesách v slovenčine 273 — Kvantita rodinných mien na *-in* v slovenčine 82. — Prechodné slovesá so zvrtným zámenom *sa* v slovenčine 216
- Jóna, Eugen*: Ako prepisovať ruské mená v slovenčine? 141 — Naše nové úlohy 1
- Marsinová, Marta*: Jazyk — sprostredkovateľ 33 — Sloňovanie miestnych mien typu *Jastrabie* 299
- Mazúr, Samo*: Termíny ľahkoatletických disciplín 238 — Z miestopisných názvov Šariša. Svinia 8
- Meliš-Čuga, Eudovít*: K pôvodu miestneho názvu *Bytča* 45
- Orlovský, Jozef*: Znova o nevkladnom *-i-* v spisovnej slovenčine 172
- Peciar, Štefan*: Gramatické kategórie a ich určovanie v slovníku 177 — Jazykový purizmus a apretorská prax 257
- Polák, Václav*: Slovo *figeľ* a odvodeniny 308
- Stanislav, Ján*: Dobšiná 134 — Juhoslavizmy v strednej slovenčine a pôvod slovenského národa 37 — Koceľ 165 — Niekoľko názvov zo starého Liptova 74 — Staré slovenské mená. Gorazd 205 — Staré slovenské mená. Svätopluk 290, Mojmir 296, Slavomír 298
- Uhlár, Vlado*: Zo školskej slovenčiny 49

KRONIKA

- Blanár, Vincent*: Ústav bulharského slovníka 119
- E. J.*: Jazykové krúžky pri miestnych odboroch Matice slovenskej 57 — Reorganizácia Matice slovenskej 151 — Valné zhromaždenie Bratislavského lingvistického krúžku 184
- Janský, Ladislav*: Príručný slovník jazyka českého 313
- L. M.*: Boj o pokrokovú jazykovedu v SSSR 55
- M. M.*: Hlavná metóda sovietskej jazykovedy 185
- Peciar, Štefan*: „Čudná neďbanlivosť“ 187 — Návšteva akademika I. I. Meščaninova v Bratislave 149
- Polák, Václav*: Kruh priateľ českého jazyka 56
- Pranda, Adam*: K 30. výročiu opery v Bratislave 245 — Kultúra operného a činoherného jazyka v uplynulej sezóne 23